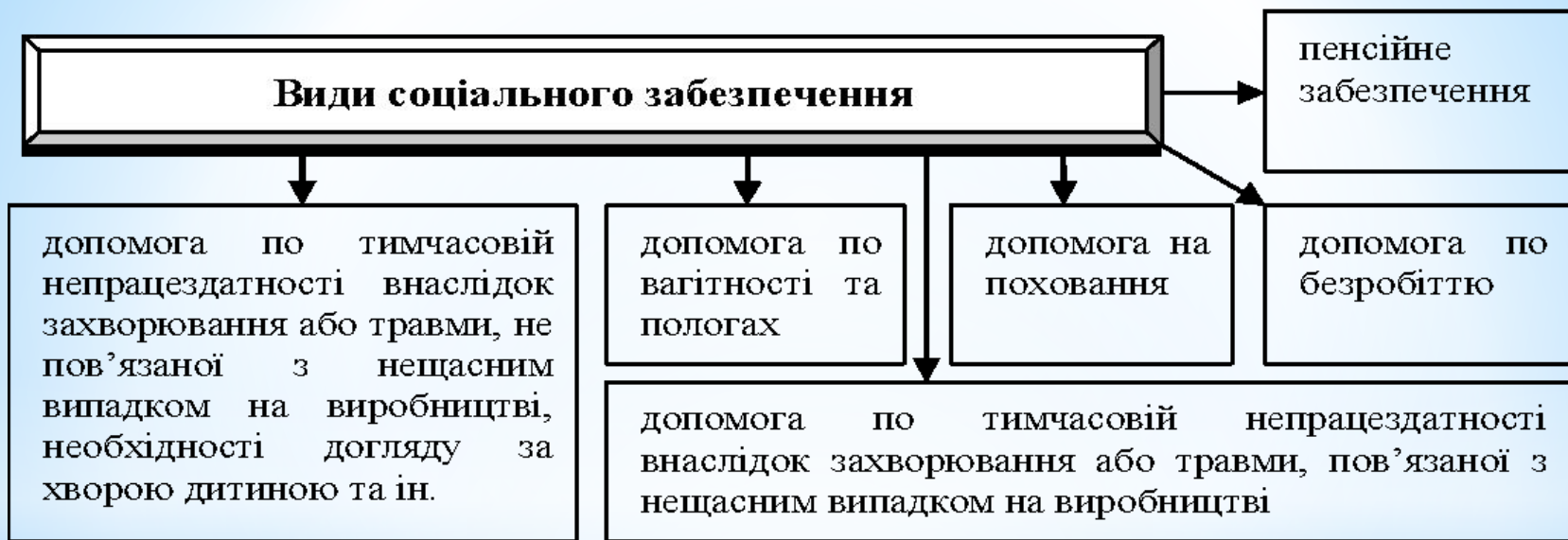

ДЕРЖАВНІ ЦІЛЬОВІ ФОНДИ

(практична частина)

Система загальнообов'язкового соціального страхування визначена Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464 – VI

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – консолідований страховий платіж, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування на регулярній основі та в обов'язковому порядку з метою забезпечення захисту у випадках, що передбачені законодавством, прав застрахованих осіб та членів їх сімей на отримання страхових виплат за діючими видами соціального страхування

Платники єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄВСС):

страхувальники

Підприємства, установи, організації, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту)

Підприємства, установи, організації, фізичні особи, які виплачують допомогу по тимчасовій непрацездатності, ін.

застраховані особи

Фізичні особи-підприємці, що виконують роботи (послуги) за цивільно-правовими договорами

Працівники – громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які працюють на умовах трудового договору (контракту)

Особи, які отримують допомогу по тимчасовій непрацездатності

Збір та ведення обліку страхових коштів з ЄВСС забезпечує
Пенсійний фонд України

Розміри ЄВСС (залежно від видів виплат)

Об'єкти нарахувань та утримань	Роботодавці (нарахування)	Працівники (утримання)
Заробітна плата (виплати, що входять до фонду оплати праці) для всіх працівників, окрім інвалідів	Від 36,76 % до 49,7% залежно від класу професійного ризику виробництва	3,6 %
Заробітна плата (виплати, що входять до фонду оплати праці) для працівників-інвалідів	8,41 %	3,6 %
Винагороди за договорами за виконані роботи, надані послуги	34,7 %	2,6 %
Оплата тимчасової непрацездатності (перші п'ять днів за рахунок коштів роботодавця і наступні дні за рахунок коштів Фонду): - для працівників-інвалідів; - для решти працівників	8,41 % 33,2 %	2 % 2 %

Максимальна величина бази нарахування ЄВСС встановлено на рівні 17 прожиткових мінімумів на одну працездатну особу (в 2012 р. з січня – 18241 грн, з квітня – 18598 грн, з липня – 18734 грн, з жовтня – 19006 грн, з грудня – 19278 грн)

Податок -

це обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового кодексу України

Збір (плата, внесок) -

це обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій

Податок на доходи фізичних осіб

Елемент податку	Зміст
Платники податку	<p><u>Платниками податку є:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - фізична особа-резидент, яка отримує доходи як з джерел їх походження в Україні, так і іноземні доходи; - фізична особа-нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні; - податковий агент
Об'єкт оподаткування	<p><u>Об'єктом оподаткування резидента є:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; - доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); - іноземні доходи – доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України. <p><u>Об'єктом оподаткування нерезидента є:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; - доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання)
База оподаткування	<p>Базою оподаткування є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального оподаткованого доходу на суми податкової знижки такого звітного року</p>
Ставки податку	<p>15 % - для доходу у вигляді зарплати, винагород за договорами цивільно-правового характеру та інших договорів, якщо він не перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного податкового року (у 2012 р. – до 10730 грн);</p> <p>17 % - для доходу у вигляді зарплати, винагород за договорами цивільно-правового характеру та інших договорів, якщо він перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (у 2012 р. – понад 10730 грн)</p>
Звітний податковий період	<p>Календарний місяць, календарний рік</p>

База оподаткування доходів у формі зарплати визначається у розмірі нарахованої заробітної плати, зменшеної на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та суму податкової соціальної пільги за її наявності

Формули для розрахунку ПДФО:

1) якщо працівник немає права на одержання ПСП:

- коли сукупний дохід не перевищує десятикратного розміру мінімальної зарплати, встановленої на 1 січня звітного податкового року:

$$\text{ПДФО} = (\text{зарплата} - \text{страхові внески}) \times 15 \%$$

- коли сукупний дохід перевищує десятикратний розмір мінімальної зарплати, встановленої на 1 січня звітного податкового року:

$$\text{ПДФО} = (\text{дохід у розмірі 10-кратної мінімальної зарплати} - \text{страхові внески}) \times 15 \% + (\text{сума доходу} - \text{дохід у розмірі 10-кратної мінімальної зарплати}) \times 17 \%$$

2) якщо працівник має право на одержання ПСП:

$$\text{ПДФО} = (\text{зарплата} - \text{ПСП} - \text{страхові внески}) \times 15 \%$$

Платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отримуваного від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у розмірі, що дорівнює 100 % розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року, - для будь-якого платника податку*

* Набирає чинності з 1 січня 2015 року. До 31 грудня 2014 року податкова соціальна пільга надається у розмірі, що дорівнює 50 % розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), установленому законом на 1 січня звітного податкового року.

Розміри податкових соціальних пільг у 2012 році

Податкові соціальні пільги (ПСП)		
вид	розмір (у % до розміру основної ПСП)	розмір (у грн)
основна	100	536,50
підвищена	$100 \times N^*$	$536,50 \times N^*$
підвищена	150	804,75
підвищена	200	1073
підвищена	$(150 \times N_i^{**}) + (100 \times N^*)$	$(804,75 \times N_i^{**}) + (536,50 \times N^*)$

*N – кількість дітей віком до 18 років, які перебувають на утриманні платника податку.

**N_i – кількість дітей-інвалідів віком до 18 років, які перебувають на утриманні платника податку.

Перелік податкових соціальних пільг

Розмір	Мають право такі платники податку
100 %	Якщо дохід, нарахований на користь платника податку, не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень (у 2012 р. – 1500 грн)
100 %	Які утримують двох чи більше дітей віком до 18 років, - у розрахунку на кожну таку дитину
150 %	<p><u>Які:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником – у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років; - утримує дитину-інваліда – у розрахунку на кожну таку дитину віком до 18 років; - є особою, віднесеною законом до першої або другої категорії осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; - є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктом; - є інвалідом I або II групи; - є учасником бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни; - є особою, якій присуджено довічну стипендію як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів
200 %	<p><u>Які є:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Героєм України, Героєм Радянського Союзу, Героєм Соціалістичної праці або повним Кавалером ордена Слави чи ордена Трудової Слави, особою, нагородженою чотирма і більше медалями «За відвагу»; - Учасником бойових дій під час Другої світової війни або особою, яка у той час працювала в тилу, та інвалідом I і II групи, з числа учасників бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни; - колишнім в'язнем концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни або особою, визнаною репресованою чи реабілітованою; - особою, яка була насильно вивезена з території колишнього СРСР під час Другої світової війни на територію держав, що перебували у стані війни з колишнім СРСР або були окуповані фашистською Німеччиною та її союзниками; - особою, яка перебувала на блокадній території колишнього Ленінграда (Санкт-Петербургу, Російська Федерація) у період з 8 вересня 1941 року по 27 січня 1944 року

- * Установити у 2013 році прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі з 1 січня - 1108 гривень, з 1 грудня - 1176 гривень та для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення:
- * дітей віком до 6 років: з 1 січня - 972 гривні, з 1 грудня - 1032 гривні;
- * дітей віком від 6 до 18 років: з 1 січня - 1210 гривень, з 1 грудня - 1286 гривень;
- * **працевдатних осіб: з 1 січня - 1147 гривень, з 1 грудня - 1218 гривень;**
- * осіб, які втратили працевдатність: з 1 січня - 894 гривні, з 1 грудня - 949 гривень.

- * Установити у 2013 році мінімальну заробітну плату:
- * у місячному розмірі: з 1 січня - 1147 гривень, з 1 грудня - 1218 гривень;
- * у погодинному розмірі: з 1 січня - 6,88 гривні, з 1 грудня - 7,3 гривні.

Розмір податкової соціальної пільги у 2013 році

Граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги, грн.	Прожитковий мінімум (ПМ), грн.	Розмір пільги, % ПМ	Сума податкової соціальної пільги, грн.		
			100 % для осіб, визначених у пп. 169.1.1 та пп. 169.1.2 ПКУ	150 % для осіб, визначених у пп. 169.1.3 ПКУ	200 % для осіб, визначених у пп. 169.1.4 ПКУ
1610,00	1147,00	50	573,50	860,25	1147,00